

Hindi Urdu for Health

The Practice of Medicine in Hindi and Urdu

repositories.lib.utexas.edu/handle/2152/64261

Hindi Urdu Flagship | South Asia Institute | Department of Asian Studies | The University of Texas at Austin

Patterns of Conversation

South Asia in general, and India specifically, are regions with immense diversity in culture and language. Because of this conversations about medicine between doctors and patients takes different forms from one region to another. This is especially true when we look at urban, suburban and rural doctor-patient interactions. Added to these is the element of gender. Owing to the somewhat conservative worldview of gender interactions, even doctor-patients conversations might become colored by it. The clips in this section show variations of patterns of conversation in the practice of conventional medicine.

COMBINING CONVENTIONAL MEDICINE WITH HOME REMEDIES

Video URI: hdl.handle.net/2152/65801

Contents:

Hindi Transcription	2
Hindi Vocabulary	3
Hindi Questions	3
Urdu Transcription.....	5
Urdu Vocabulary	6
Urdu Questions	7

Hindi Transcription

मुझे अपना पूरा परिचय दें, बतायें आपका नाम क्या है और आप कहां से आये हैं?

मेरा नाम विनोद कुमार है जी... हम निमादपुर गांव से आये हैं... ये गांव यहां से कितना दूर पड़ता है...

ये जी होगा आठ-दस किलोमीटर...

तो इतना दूर जो आप आये हैं (Audio not audible, background noise) कोई विश्वास से आयें होंगे आप? विश्वास क्या है?

हां जी विश्वास है जी... म्हारे बच्चों को आराम हो जाता है यहां से... हम इनके फादर के पास आया करते थे, उनसे भी बच्चों को आराम होता था... और अब इनके पास आते हैं, यहां भी बिल्कुल ठीक हो जाते हैं जी बच्चे...

आपको किसी ने बताया इसके बारे में, इन्हीं के पास जायें आप, या पहले किसी और डॉक्टर के पास जाते थे?

नहीं जी, इनके फादर के पास जाते थे, फेर उन्होंने काम बंद कर दिया था, इन्होंने संभाल लिया था अभी, यहां जाते हैं अभी... वो मूर्खल गांव में बैठते थे, यहां हॉस्पिटल होने के बाद सीधे यहीं आ जाते हैं...

तो ये बतायें कि इस, इस पद्धति में, जो डॉक्टर साहब आपको बताते हैं, आपको दवाईयां देते हैं... तो आपको खास क्या लगता है?

खास ये ही लगता है जी कि आराम हो जाता है बच्चों को...

किस तरह का आराम हो जाता है? कैसी? किस, कभी आपके साथ ऐसा हुआ हो कि बहुत ज्यादा बीमारी चली हो और डॉक्टर साहब से दवाई लेने के बाद ठीक हुई हो?

बस ऐसा ही होता है जी... बुखार हो गया, खांसी हो गई, तो आते हैं यहां पे... एक दो बार दवाई लेने जाते हैं, आराम हो जाता है...

तो विश्वास है आपको?

विश्वास पूरा है जी...

आप ये बतायें, घर में जैसे बड़े-बूढ़े होते हैं, आपकी मां है, आपकी दादी है, उनके भी घरेलू नुस्खे होते होंगे? उनको यूज करते हैं कभी?

यूज करते हैं जी कभी-कभी...

किस तरह के नुस्खे होते हैं वो?

यही करते हैं, जैसे ठंड लग री है अभी, शाम को दूध में छुआरे, बादाम और बताशे डाल के उसको पिला दें तो थोड़ी दूर हो जायेगी सर्दी... ऐसा भी होता है...

तो ऐसा हुआ है कि आराम...

हां, फायदा होता है जी इससे...

तो उससे अगर फायदा होता है तो यहां क्यों आते हैं?

अगर, ऐसा है जी वो थोड़ी बहुत हरकत होती है तो आराम हो जाता है... अगर ज्यादा होती है तो फिर यहीं आना पड़ता है...

Hindi Vocabulary

Introduction	परिचय
Absolutely fine	बिल्कुल ठीक
Hospital	हॉस्पिटल
Method	पद्धति
Medicines	दवाईयां
Disease, illness	बीमारी
Household tips	घरेलू नुस्खे
Milk	दूध
Dried dates	छुआरे
Almond	बादाम
Sugar puffs	बताशे
Winter	सर्दी
Advantage, benefit, gain, profit, use	फायदा
Movement	हरकत

Hindi Questions

विनोद कुमार कितनी दूर से आए हैं?

- 1 दो किलोमीटर दूर से
- 2 बीस किलोमीटर दूर से
- 3 आठ दस किलोमीटर दूर से
- 4 पास ही से

विनोद कुमार इतनी दूर क्यों आते हैं ?

- 1 डॉक्टर मीठी दवा देते हैं
- 2 डॉक्टर कम दवा देते हैं
- 3 डॉक्टर की दवा से आराम आ जाता है
- 4 डॉक्टर की दवा सस्ती है

जब किसी को ठंड लग जाती है तो दूध में क्या डाल कर देते हैं?

1 बादाम

2 छुआरे

3 सब

4 बताशे

Urdu Transcription

مجھے اپنا پورا پرچھے دیں، بتائیں آپ کا نام کیا ہے اور آپ کہاں سے آئے ہیں؟

میرا نام ونود کمار ہے جی۔۔۔ ہم نمادپور گاؤں سے آئے ہیں۔۔۔

یہ گاؤں یہاں سے کتنا دور پڑتا ہے۔۔۔

یہ جی ہوگا آٹھ دس کلومیٹر۔۔۔

تو اتنا دور جو آپ آئے ہیں۔۔۔۔۔۔۔ کوئی وشواس سے آئے ہونگے آپ؟ وشواس کیا ہے؟

ہاں جی وشواس ہے جی۔۔۔ ہمارے بچے کو آرام ہو جاتا ہے یہاں سے۔۔۔ ہم ان کے فادر کے پاس آیا کرتے تھے، ان سے بھی بچوں کو آرام ہوتا تھا۔۔۔ اور اب ان کے پاس آتے ہیں، یہاں بھی بالکل ٹھیک ہو جاتے ہیں جی بچے۔۔۔

آپ کو کسی نے بتایا اس کے بارے میں، انہیں کے پاس جائیں آپ، یا پہلے کسی اور ڈاکٹر کے پاس جاتے تھے؟

نہیں جی، ان کے فادر کے پاس جاتے تھے، پھر انہوں نے کام بند کر دیا تھا، انہوں نے سمبھال لیا تھا ابھی، یہاں جاتے ہیں ابھی۔۔۔ وہ منہرل گاؤں میں بیٹھتے تھے، یہاں ہاسپٹل ہونے کے بعد سیدھے یہاں آ جاتے ہیں۔۔۔

تو یہ بتائیں کہ اس، اس پدھت میں، جو ڈاکٹر صاحب آپ کو بتاتے ہیں، آپ کو دوائیاں دیتے ہیں۔۔۔ تو آپ کو خاص کیا لگتا ہے؟

خاص یہ ہی لگتا ہے جی کہ آرام ہو جاتا ہے بچوں کو۔۔۔

کس طرح کا آرام ہو جاتا ہے؟ کیسی؟ کس، کبھی آپ کے ساتھ ایسا ہوا ہو کہ بہت زیادہ بیماری چلی ہو اور ڈاکٹر صاحب سے دوائی لینے کے بعد کچھ۔۔۔

بس ایسا ہی ہوتا ہے جی۔۔۔ بخار ہو گیا، کھانسی ہو گئی، تو آتے ہیں یہاں پہ۔۔۔ ایک دو بار دوائی لے جاتے ہیں، آرام ہو جاتا ہے۔۔۔

تو وشواس ہے آپ کو؟

وشواس پورا ہے جی۔۔۔

آپ یہ بتائیں، گھر میں جیسے بڑے بوڑھے ہوتے ہیں، آپ کی ماں ہے، آپ کی دادی ہے، ان کے بھی گھریلو نسخے ہوتے ہونگے؟ ان کو یوز کرتے ہیں کبھی؟

یوز کرتے ہیں جی کبھی۔۔۔

کس طرح کے نسخے ہوتے ہیں وہ؟

یہی کرتے ہیں، جیسے ٹھنڈ لگ رہی ہے ابھی، شام کو دودھ میں چھوڑے، بادام اور بنائشے ڈال کے اس کو پلا دیں تو تھوڑی دور ہو جائیگی سردی۔۔۔ ایسا بھی ہوتا ہے۔۔۔

تو ایسا ہوا ہے کہ آرام۔۔۔

ہاں، فائدہ ہوتا ہے جی اس سے۔۔۔

تو اس سے اگر فائدہ ہوتا ہے تو یہاں کیوں آتے ہیں

اگر، ایسا ہے جی وہ تھوڑا بہت برکت ہوگی ہے تو آرام ہو جاتا ہے۔۔۔

اگر زیادہ ہوتی ہے تو پھر یہیں آنا پڑتا ہے۔۔۔

Urdu Vocabulary

Introduction	پریچھے
Absolutely fine	بالکل ٹھیک
Hospital	ہاسپٹل
Method	پدھت
Medicines	دوائیاں
Disease, illness	بیماری
Household tips	گھریلو نسخے
Milk	دودھ
Dried dates	چھوڑے
Almond	بادام
Sugar puffs	بنائشے
Winter	سردی
Advantage, benefit, gain, profit, use	فائدہ
Movement	برکت

Urdu Questions

ونود کمار کتنی دور سے آئے ہیں؟

- 1 دو کلومیٹر دور سے
- 2 بیس کلومیٹر دور سے
- 3 آٹھ دس کلومیٹر دور سے
- 4 پاس ہی سے

ونود کمار اتنی دور کیوں آئے ہیں؟

- 1 ڈاکٹر میٹھی دوا دیتے ہیں
- 2 ڈاکٹر کم دوا دیتے ہیں
- 3 ڈاکٹر کی دوا سے آرام آتا ہے
- 4 ڈاکٹر کی دوا سستی ہے

جب کسی کو ٹھنڈ لگ جاتی ہے تو دودھ میں کیا ملا کر دیتے ہیں؟

- 1 بادام
- 2 چھوڑے
- 3 سب
- 4 بتاشے